

DE TRIBUNE

Redactieadres:
D. J. WIJNKOOP, N. Prinsengracht 10
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:
J. C. CETON, Wijtenbachstraat 13
Amsterdam.

• VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. •

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 md. Buitenland 65 cent. Losse nummers 3 cent.

Onder Redactie van:

J. C. CETON, W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

Advertentiën.

Per regel 10 cent
Bij abonnement speciaal tarief.

INHOUD: Geloof, hoop en liefde. — De verplichte neutrale staatsschool. — Is er nog een partijbestuur? — Aan partijgenoot G. Horreus de Haas. — Uit het buitenland: Turkije Marokko. — De strijd in de Duitse Partij. — Berlijnsche brieven: VIII. Vóór den Partijdag. — Brieven uit België: X. Over 't schandaal te Schaerbeek; Wie voor de karteltaktiek zijn! — Uit de vakbeweging: Een nieuwe taktiek? — Boekaankondiging: De Nieuwe Tijd. — Ingezonden: Verkiezingsgefluit. — Advertentiën.

BERICHT. Alle stukken voor de Redactie voorloopig te zenden aan J. C. CETON, 13 Wijtenbachstraat, Amsterdam.

TER PERSE:
HET HISTORISCH MATERIALISME
VOOR ARBEIDERS VERKLAARD
— DOOR H. GORTER. —

PRIJS: 10 CENT. — — — — — UITGAVE: „DE TRIBUNE.”
Bestellingen worden nu reeds aangenomen bij de administratie.

Geloot, hoop en liefde.

De oude, eenvoudige christen, de arme van geest, door den bijbel zalig gesproken, leeft in 't vaste geloof aan de terugkomst van zijn Christus, den verlosser der menschheid. Zijn hope is er eene op een leven hiernamaals, dat hem deemoedig maakt tegen alle verdrukking in, hem lijdzaam alles doet verdragen. Zijn maatschappij was er oorspronkelijk eene, waarin men alle goederen gemeen had, waarin het woord van den ouden apostel Johannes, het „Kinderkens hebt elkander lief”, weerklink vond.

Is het wonder, dat hij zich vreemd voelt, in deze maatschappij, waarin de liefde tot den vrede zich uit in de uitvinding der meest vernielzuchtige moordwerktuigen; is het wonder, dat hij, de arme van geest, van deze maatschappij niets meer verwacht, zijn hoop slechts vestigt op een mystieke toekomst!

Doch er zijn andere christenen opgestaan met een even sterk geloof, met een even vurige hoop, een even groote liefde.

Hun leer is de leer der sociaal-democratie. Hun geloof een wetenschap. Hun leven een strijd voor een betere maatschappij op aarde.

Ook zij verwachten een verlosser der menschheid, een Heiland, waarvan ze weten, dat hij komen zal, niet zittende op de wolken, niet zetelend in hun fantasie, doch waarvan zij weten dat hij komen moet als noodzakelijk gevolg der maatschappelijke ontwikkeling.

Hunne profeten zijn Marx en Engels en Lassalle en Dietzgen en nog zoo vele meer. Zij waren het die 't eerst de waarheid zagen en de massa der ellendigen tot de overtuiging brachten, dat de te verwachten Heiland van de komende tijden zou zijn „de bewuste, doelmatige organisatie van den socialen arbeid.”

't Was Dietzgen, die 't van zijn kansel verkondigde: Gelijk uit het vuil van de werkplaats, 't verbruikte materiaal en het zweet van den arbeider het nieuwe product heerlijk en schitterend te voorschijn komt, zoo ontstaat uit den nacht der barbaarsheid, uit de slavernij van het volk, uit onwetendheid, bijgeloof en ellende, uit verbruikt menschenvleesch en bloed de rijkdom van het heden,

schitterend en prachtvol, verlicht door het licht van inzicht of wetenschap. Deze rijkdom vormt het soliede fundament voor de sociaal-democratische hoop. Onze hoop op verlossing is niet op een godsdienstig ideaal, doch op een massieve, materiele basis gebouwd.

De liefde tot den naaste is voor de soc. democratie een profane, geen religieuze waarheid. Ze is voor haar inderdaad een maatschappelijke deugd, geen christelijke. De christelijke liefde sluit de haat uit. Ze keert den linkerwang hem toe, die op den rechter sloeg. De socialistische naastenliefde sluit den haat niet uit.

Wij willen haten het kapitalisme, wij willen vloeken het stelsel, dat zooveel onrecht, zooveel onheil, zoo weinig geluk, zoo weinig liefde schiep.

Onze vijanden zullen we lief hebben, zeker, doch eerst dan, wanneer ze voor het maatschappelijk geluk onschadelijk zijn gemaakt. Wij zweren een onverzoenlijken haat aan de bourgeoisie, tot ze geen bourgeoisie meer is. En we zeggen met Herwegh, den Duitschen dichter

Verlossen kan de liefde niet
De liefde kan niet redden
Houd gij, o haat, uw jongst' gericht
Verbreek, o haat, de keet'nen.

— — — — —
We hebben lang genoeg geliefd
En willen eind'lijk haten.

Slechts de sociaal-democratie is het, die de ware liefde kent, de ware liefde predikt: de humaniteit. Ziet naar de parlementen der kultuurvolken. Niet het christendom en zijn vertegenwoordigers zijn het die het: „Hebt elkander lief” van hun grooten voorganger in praktijk brengen. Slechts de vertegenwoordiging der arbeidende klasse voert een onverzettelijken kamp tegen den massamoord, slechts haar stem verzet zich tegen het gebruik en den aankoop der vernielende en vernietigende oorlogswerktuigen. Slechts zij is de werkelijke verdediger van den vrede, de werkelijke prediker van de broederschap aller menschen.

Dat is ons geloof, onze hoop, onze liefde.

En we sluiten met Dietzgen's schoone spreuk:

De sociaal-democratie leeft in het geloof aan den zege der waarheid, in de hoop op verlossing uit materiele en geestelijke slavernij, in de liefde voor de rechtsgelijkheid der menschen. C.

De verplichte, neutrale Staatsschool.

Ons betoog in het vorig nummer leidde tot de conclusie, dat het plicht was der sociaal-democratie zich te verzetten tegen alle hulp uit de staatskas voor godsdienstige niet alleen, maar voor godsdienstig-kapitalistische doeleinden vooral. Thans rest ons nog de taak den vollen eisch, dien we aan de bezittende klasse hebben te stellen in positieven zin, nader uiteen te zetten.

Waarom een staatsschool? Waarom hebben we te stellen den eisch van het Erfurter program: De school worde wereldlijk goed. We zagen reeds, dat bij 't opkomen der kapitalistische productiewijze dit systeem nieuwe behoeften schiep voor de personen die van haar afhankelijk waren. Tot die behoeften behoorde, voor 't kapitalisme ook een zekere mate van kennis voor den arbeider. We

weten eveneens, dat die behoeften geheel verschillen met die van vorige productie-systemen, en zich in overeenstemming met de productiewijze ook ontwikkelden de ideeën: de vraag wat recht of onrecht, wat goed of verkeerd was.

De eisch van christelijk onderwijs is bv. geen eisch, die inherent kan worden genoemd aan het christendom; hij is er een inherent aan 't kapitalistisch productie-systeem. De kleine handwerkers der middeleeuwen hadden zich een godsdienstlooze school veroverd voor hun belang, en 't gelukte de kerk, ondanks alle middelen toen niet, deze te vernietigen. De school was een uitvloeisel van 't productiesysteem.

Met den religieuze dekmantel der hervorming ontwikkelde zich de manufactuur*): de redenen van bestaan voor de volksschool waren daardoor voor een goed deel vervallen, en wat de kerk niet had vermocht, dat deed de ontwikkeling der productiewijze in een korte spanne tijds. Ze vernietigde de volksschool en ontwikkelde tegelijkertijd een hooger onderwijs, noodig voor de leiders der productie door de opheffing van even zoovele kloosters, de toenmalige zetels der wetenschap.

In bijna alle moderne cultuurstaten is dan ook als gevolg der kapitalistische productie de school niet anders dan een kerkelijke staatsschool, d.w.z. ze dient het kapitalisme om haar de meest geschikte arbeiders te leveren voor haar systeem, ze moet zooveel mogelijk de arbeiders, naast 't onderwijs dat ze als loonproletariërs noodig hebben, maken tot deemoedige, christelijke loonslaven, die hier op aarde niets verlangen, slechts hopen op 't hiernamaals. Hoe meer de kapitalistische productiewijze toenam, des te duidelijker werden de ideeën, die aan dit systeem beantwoordden.

De school is in deze maatschappij langzamerhand geworden een economische functie van den staat. De werkzaamheden van den staat nemen elk jaar bijna toe. De economische functies en de economische macht van den staat breiden zich steeds uit en zijn een noodzakelijk gevolg van de productiewijze.

Wanneer men mocht willen meenen, dat onderwijsbelangen algemeene belangen zijn, niet alleen in 't belang der heerschende klasse, dan staat evenzeer vast, dat de staat slechts daarom die functie ter hand neemt, omdat niet-behartiging van dit belang een gevaar zou zijn voor de bezittende klasse; in elk geval verzorgt zij dergelijke belangen steeds zoo, dat die verzorging nooit in strijd is met de belangen dier klasse of een bedreiging zou zijn voor haar bestaan, wat goed volksonderwijs inderdaad zijn zou.

Dat stemt ons niet tot droefheid. Want voor ons is het slechts een bevestiging van ons inzicht in den loop der maatschappelijke ontwikkeling. Onze sociaal-democratie juist is gebouwd op de ijzeren noodzakelijkheid dier ontwikkeling.

Elke eisch dan ook, die niet in de lijn dezer ontwikkeling ligt, zooals met de vrije school inderdaad het geval is, verdwijnt van zelve als alle andere anarchistische tendenzen. Het kapitalisme geeft

*) Onder de manufactuur verstaat men het grootere bedrijf in de werkplaats, dat in de plaats kwam van het kleine handwerk thuis, maar aan de periode van de fabriek en de machine vooraf ging.

vrijwillig geen machtsmiddel prijs en zoo ze 't nog niet geheel of niet doelmatic tot machtsmiddel gemaakt heeft, is dit slechts een kwestie van tijd. En we hebben gezien welk een uitnemend machtsmiddel de school haar zijn kan ter belemmering vooral van de ontwikkeling in socialistischen zin van 't proletariaat. 't Proces, reeds lang voltrokken in Duitschland en andere landen, is ook reeds in Nederland zoo ver gevorderd, dat de voorspelling niet zeer gewaagd is, dat ondanks de achterlijke ontwikkeling ook hier de neutrale staatsschool niet zeer lang meer zal bestaan noch inderdaad, noch in naam.

Van een economischen invloed van de arbeidersklasse op de school is geen sprake; de invloed die ze kan aanwenden kan ze slechts aanwenden op politiek gebied, daar kan ze de regeerende klasse bestrijden, daar haar eischen op onderwijsgebied ontvouwen, daar doen zien dat slechts de sociaal-democratie de verdediger is van goed volksonderwijs, omdat zij als klasse in haar belang daartoe verplicht is. In bijna alle politieke lichamen heeft zij een hardnekkigen kamp te voeren met de aan ontwikkeling vijandige machten der bourgeoisie. En juist de onderwijs-eischen — wanneer ze voldoende agitatorisch worden uitgebuit — zijn het, die naast de economische belangen den arbeider zullen brengen tot de sociaal-democratie.

Of onze burgerlijke tegenstanders zullen genoodzaakt worden, zoo nu en dan de een of andere hervorming toe te staan, of ze zullen bij voortdurende weigering tot inwilliging van onze eischen steeds grootere lagen van 't volk tot ons voeren. In elk geval kan de sociaal-democratie er slechts bij winnen.

Ze heeft derhalve, waar economische machtsmiddelen haar in dezen ontbreken tegenover dit instrument der kapitalistische klasse, de school van 't kapitalisme, tot het voeren van den strijd voor onze naaste eischen te gebruiken het politieke lichaam, en daarom is noodig dat de school zij een staatsschool, wil onze invloed daarop 't grootst zijn.

Dat onze eisch aan de bourgeoisie zal moeten luiden: de *wereldlijke* school, behoeft geen betoog, evenmin is 't noodig hier den eisch van den leerplicht te behandelen. Hij vindt in onze kringen althans, geen tegenstanders. De groote argumenten zijn gegeven.

We hebben thans slechts te concluderen. De zich splitsende onderdeelen van onze algemeene school-eisch hebben we behandeld. Subsidie voor kerkelijke en godsdienstige doeleinden willen we door den staat niet doen verleen. We stellen aan den staat den eisch te geven 't onderwijs, dat onze klasse behoeft. We eischen dat dit onderwijs neutraal zij en algemeen.

Onze eisch zij alzoo: *De verplichte neutrale staatsschool.* C.

Is er nog een Partijbestuur?

Deze reeds meer gehoorde vraag wordt langzamerhand klassiek in de S. D. A. P. in Nederland.

Door een stemming in de Federatie Amsterdam op 23 Juli j.l. werd uitgemaakt, dat de meerderheid duidelijk gevoelt, dat de wijze, waarop vooral in de laatste jaren in Partij, Parlement en in „Het Volk” wordt opgetreden, niet de manier is om het proletariaat van een groote stad als Amsterdam zooveel mogelijk tot de socialistische organisatie en tot socialistisch inzicht te brengen.

Het optreden in Partij en Parlement kan maar niet zoo een, twee, drie worden gewijzigd, al zal dit op den duur door den druk der omstandigheden toch geschieden. Wat evenwel „Het Volk” betreft, kan men zeggen, is 'er *periculum in mora*, groot nadeel bij elk uitstel. „Het Volk,” hoewel centraal orgaan, is tevens het plaatselijk orgaan voor Amsterdam. „Het Volk” steunt voor een deel op Amsterdam — zal op den duur betrekkelijk meer nog dan voorheen op Amsterdam aangewezen zijn. Te Amsterdam bestaat een, laten wij het noemen „zedelijke” plicht van de partijgenooten, om abonné van „Het Volk” te zijn, en wordt hieraan vrijwel de hand gehouden. Wat kan daarvan op den duur terecht komen, als de Federatie oordeelt, dat het blad althans voor Amsterdam niet aan zijn doel voldoet: de arbeiders nader te brengen tot het socialisme?

De Federatie, zegt men, kan om statuaire redenen niets doen. „Het Volk,” voor een groot deel steunend op het platte land, legt het votum naast zich neer. Het Partijbestuur, voor zoover wij uit zijn laatste vergaderingen kunnen opmaken, bemoeit zich zelfs niet met de kwestie. Zou het Partijbestuur inderdaad meenen, dat de werking van dergelijke in hun oorzaken en in hun gevolgen belangrijke konklusies, als die van de Federatie Amsterdam, ophoudt, als men maar in ons hoogste bestuurs-kollege konsekwent het zwijgen er toe doet? Het aannemen der konklusies was in zekeren zin een verrassing. We wisten niet dat het oordeel over

Partij en krant reeds zoo vast zat bij velen. Wil men niet te eeniger tijd voor nieuwe, wellicht onaangename verrassingen staan, ten opzichte van onze krant, dan dient er iets gedaan om tegemoet te komen aan de bezwaren. Het initiatief hiertoe kan op het oogenblik het best en moet dus oogenblikkelijk uitgaan van het P.B. We kunnen toch slecht aannemen, dat het P.B. de nadeelen van „Het Volk” op de spits wil laten drijven, in de meening dat men dan eerst radikaal kan ingrijpen.

Of trekt het Partijbestuur zich van het heele zaakje niets aan? Of zetelt er geen bestuur van de Partij meer te Amsterdam? W.P.

De „bezittenden en beschaafden,” die zich om waarheid en wetenschap slechts in zooverre bekommeren, als zij behulpzaam zijn, om hun schatten te vermeerderen of hun voorrechten in stand te houden, zij zijn de eigenlijke, verachtelijke materialisten.

JOZEF DIETZGEN.

Aan Partijgenoot G. Horreus de Haas.

Het is een bekend feit, en een ieder, die onze beginselen propageert, zal dat wel meermalen hebben waargenomen, dat, als men het kapitalisme critiqueert en bestrijdt, zijne verdedigers dit steeds als een aanval op *personen* gevoelen, meenen, dat wij daartoe „opzettelijk scheeve voorstellingen” behoeven, het, om kort te gaan, niet al te nauw met de waarheid nemen.

Gij, partijgenoot Horreus de Haas, gij doet iets dergelijks. In ons artikel „Oude vormen en gedachten” deden wij niets anders dan constateeren het tweeslachtig karakter der „Blijde Wereld”-richting, die zich nu eens aansluit aan klein-burgerlijke denkvormen, dan weer de proletarische gedachten uitspreekt.

Gij zijt vertoerd en spreekt van „opzettelijk scheeve voorstelling”, van „ofschoon letterlijk geciteerd toch valsch” weergegeven woorden. Waarom? *De woorden door ons weergegeven, zijn aldus door U gesproken.* Als gij niets anders gezegd hebt, dan gij nu meent gezegd te hebben volgens uwe ingezonden stukken in „De Tribune” en „De Blijde Wereld” en volgens uw schrijven in „Het Friesch Volksblad” van deze week, waarom werd dan uwe beantwoording van het debat volgens het verslag van „Het Volk”, „eene hartstochtelijke peroratie, meermalen door applaus en *protesten* onderbroken”?

Op ééne zaak wenschen wij even in te gaan, het is de kwestie van ons *valsch* citeeren. Wij constateerden uit een voor zoover het op de kwestie betrekking had, in het geheel weergegeven citaat, „dat ook de bourgeois, aldus het utopisch socialisme van Horreus de Haas, wel voor ons te winnen is.” Gij noemt onze citeringswijze valsch. Welnu wat schreef „De Blijde Wereld” van 21 Aug.? „Van der Heijde legt meer den nadruk op het de arbeiders organiseren”, en gij „dat men ook moet trachten de bourgeoisie te bekeeren”. En in het nummer van 28 Augustus schrijft J. A. B. over u: „De Haas is een prediker, een apostel, en als individualist ziet hij meer de personen dan de klassen.” Ook onware voorstelling van uwe bedoeling niet waar? Of doen de Tribunemensen dat alleen? Gij, die „bij den bourgeois nog geloof wilt slaan aan zijne individueele ziel”, gij beschuldigt zonder eenigen grond uwen partijgenoot van valsch citeeren. Enfin, het is waar, eene individueele ziel is ook niet te veronderstellen „bij knorrende zwijnen.”

En thans nog ééne opmerking. Gij noemt onze verbazing over uwe meerdere solidariteit met de geheele menscheid dan met de socialistische organen „lichtelijk naïef.” Neen, heusch niet, partijgenoot Horreus de Haas, wij hebben ons niet verbaasd over uwe uiting. De naïveteit ligt niet bij ons maar bij onze partij. Wij begrijpen en verklaren uwe ideologie, maar verbazen ons over de naïveteit der S.D.A.P., die meent dat degene, die nog werkelijk gelooft in de zinledige fraze van „solidariteit met de geheele menscheid” in eene maatschappij, die in twee vijandige kampen verdeeld is, een propagandist voor hare zaak kan zijn, een redacteur van een harer organen, een voorzitter van eene harer afdelingen. Dat is onze verbazing, neen erger, onze grief tegen de leiding onzer partij.

Heerenveen 31-8-'08.

S. D. W.

Uit het Buitenland.

Turkije. Van Turkije behoeven wij niet veel te zeggen. Daar heeft de revolutionaire beweging volledig gezegevierd. „De burgerlijke democratie, die er thans aan 't roer is, heeft, naar het zich laat aanzien, haar werk goed gedaan. Zij heeft alle aanhangers van het oude regime, die ongehinderd hebben geparasiteerd op het arme volk, uit hun ambt ontzet en mannen op hun plaats gesteld, die het vertrouwen der massa hebben. . . . Den Sultan is de oude macht voor goed ontnommen; hij zal zich moeten schikken in het leven van een constitutioneel vorst.”

Zoo ongeveer stelt zich een burgerlijk democraat, opgegroeid in de tradities van de groote burgerlijke revoluties en deze getrouw gebleven, de beteekenis van de Turksche revolutionaire gebeurtenissen voor. Wel is waar zijn de burgerlijke democraten, die met een zoo naïef enthousiasme

over wat in er de landen van den Islam en in het verre Oosten, in Azië voorvalt, schrijven, onder de pennevoerders der heerschende klassen zeer schaarsch geworden, maar het feit, dat wij dergelijke beschouwingen nu van proletarische journalisten te lezen krijgen, doet aan haar „radicaal” karakter niets af. Evenmin als bv. de verdediging van de goedkeuring der begrotingen in de Zuidduitsche parlementen daarom minder burgerlijk is, omdat zij door parlementariërs en journalisten geschiedt, die de arbeidersklasse vertegenwoordigen. De burgerlijke beschouwingwijze komt immers nog uiterst veel voor onder arbeiders en arbeidersvertegenwoordigers.

Het proletarisch, het Marxistisch inzicht omtrent de wereldgebeurtenissen is, we behoeven het zeker niet te herhalen, anders. Het is niet, als dat waarvan we hier boven een staaltje gaven, een ideologisch inzicht, een inzicht, dat veel meer gebouwd is op de vormen, waarin een zekere beweging zich voltrekt, de leuzen, de frazen die daarbij dienst doen, en op de richting waarin men, krachtens eigen overtuiging, wel zou wenschen, dat zij zich bewoog, maar het houdt met niets anders rekening dan met de maatschappelijke werkelijkheid, vraagt alleen naar de werkelijke krachten, die in een bepaald land op een zeker tijdstip aanwezig zijn en tracht daaruit de richting en de kracht, de werkelijkheid vooral van de beweging op te sporen, die het tracht te doorgroeven. Het proletarisch inzicht m. a. w. is het Marxistisch, het historisch-materialistisch inzicht, niet het ideologisch en radicale, waarvan het bovenstaande een staaltje is.

* * *

Wij hebben, toen de Turksche Revolutie nitbrak, voor zoover onze beperkte ruimte dat toeliet, op eenige harer kenmerken gewezen. De werkelijkheid is, gelijk wij toen reeds zeiden, geheel anders dan de radicale frase. Te zeggen b.v., dat in Turkije „de burgerlijke democratie” zou hebben gezegevierd is ongeveer even groote onzin als te zeggen, dat bij de oude Peruanen of de oude Germanen het burgerlijk recht en de dagbladpers maatschappelijke instellingen waren. In Turkije bestaat geen burgerlijk en kan er dus ook wel geen sprake zijn van een burgerlijke democratie.

Wij hebben eenige weken geleden er op gewezen, dat de Turksche Revolutie vóór alles een militaire revolutie was, een verzet van het Islamitische leger tegen de „hervormingen” der mogendheden, die Abd-el-Hamid, den Padisjah, in dienst van het Europeesch kapitaal hadden gesteld en nog steeds meer trachten te stellen. Het leger is nu in het Turksche Rijk oppermachtig en de Padisjah moet doen, wat dit gelast. Maar het spreekt vanzelf, dat de tegenwoordige toestand niet blijvend kan zijn, doch slechts een overgangstijd. Het Comité dat nog de macht in handen heeft, omdat het nog kan rekenen op de groote massa van het leger, heeft pogingen aangewend om de administratie van het Rijk, die hoofdzakelijk dient om de belastingen van den Turkschen boer in handen der Europeesche financiers te vereenigen, enigermate te verbeteren en te zuiveren en het is daarin wel zoowat geslaagd, maar heeft tegelijkertijd de krachten der Contra-Revolutie, van de groote massa's, die belang hebben bij behoud van het bestaande, versterkt. Zoolang de Jong-Turken geen maatregelen nemen, die ten goede komen aan de groote massa der boeren, in Macedonie, in Anatolie, in alle deelen van het rijk, zoolang berust hun macht op niets dan op de hoop, dat er werkelijk verbeterd zal worden, dat de druk der belastingen en van den militiedienst, ten bate van het Europeesche kapitalisme, zal worden verlicht. En niets, geen enkele maatregel, duidt er op, dat de jong-Turksche militairen en intellectueelen, dat het heerschende Comité, in die richting, waardoor het alleen zijn macht zou kunnen vestigen op duurzamen grondslag, iets wil doen. Daarentegen is het maar al te duidelijk, dat het optreden dier heerey tegenover de bewegingen der, natuurlijk nog niterst schaarsche, arbeiders-elementen (arbeiders der tabaksregie, personeel van den Macedonischen spoorweg) zich in niets onderscheidt van het gedrag van alle burgerlijke ideologen. Ter wille van de „rust”, die godin der burgerlijke orde, wijzen zij de eischen van die arbeiders-elementen, die de burgerlijk frases van de vrijheid en de gelijkheid — om van de broederschap, die altijd in de verdrukking heeft gezeten, maar niet te spreken — die deze frases in daden zouden willen omzetten, scherp van de hand. Inderdaad: het Kapitaal, de God der Jong-Turken, die in de plaats is getreden van den God der groote volksmassa's, van Allah en den Profeet, wordt immers door onrust en straatbewegingen verstoord en vergehouden?

De Turksche Revolutie, wij zeiden het ook reeds een vorige maal, is voor de Europeesche proletariërs vooral van belang, omdat zij in elk geval de rivaliteit, de tegenstrijdigheid, van de groote machten der Europeesche beurzen, die tevens de „groote machten”, de groote mogendheden zijn, zal doen toenemen. De directe uitbuiting der bevolkingen van het uitgestrekte Rijk zal toenemen, zelfs wanneer de Jong-Turken er in mochten slagen, wat wij niet gelooven, om de indirecte uitbuiting, de uitbuiting door de belastingen en de staatsschuld te verminderen. Die toenemende tegenstrijdigheid vergroot de kansen op een botsing, op een strijd tusschen de groote kapitaalsmachten, welke onvermijdelijk nadert. Het zal van den gang der Turksche Revolutie afhangen, of het kapitaal sneller of minder snel er heen stroomt. Hoe sneller de toestrooming, hoe groter de ellende der Turksche volksmassa's, hoe sneller de pauperisering der boeren, kleinhandelaars, enz. Een parlementair regime zou in dezen 't beste werken. . . . voor het Europeesche kapitaal. Wij weten, dat dit proces onvermijdelijk, dat het als een natuurramp is, waaraan niet te ontkomen valt. Maar zouden wij het daarom toejuichen of bewonderen? Neen, daartoe zijn wij te zeer communisten, daartoe haten wij het kapitalisme te diep, daartoe weten wij te goed, dat het voor de groote volksmassa's altijd en overall rampen en ellende brengt, grooter dan welk ander economisch stelsel of welk régime ook.

Het West-Europeesche proletariaat heeft ook niet in de eerste plaats belang bij het ontstaan van een proletarische beweging in landen als Turkije, waar het kapitalisme als productiewijze pas zijn intree doet. Natuurlijk begroeten wij die beginselen met sympathie, maar veel gewichtiger is voor ons de vraag, in hoeverre de beweging in het Oosten en Verre Oosten op den duur voor het Europeesche kapitalisme, voor de burgerlijke regeeringen, voor de heerschende klassen van Europa, wier macht voor een deel berust op de exploitatie van die anders gekleurde bevolkingen, gevaarlijk kan worden.

Wat de Turksche Revolutie betreft, zij is in dit opzicht

ook van veel belang voor ons. In de eerste plaats bedreigt zij de despotie van het Engelsche kapitalisme in Egypte, dat nog steeds onder de zuremteit van den Padisjah staat. Het Britsche kapitalisme voelt die bedreiging en weet, dat een onafhankelijk Egypte onverenigbaar is met zijn huidige macht. In de tweede plaats moet de Turksche Revolutie een goeden invloed oefenen zoowel in Perzië, waar de aan het Engelsche en Russische kapitaal verkochte Sjah nog steeds de Revolutie niet meester is, als in Rusland zelf, waar miljoenen Mohammedaansche onderdanen van Vadertje door haar nieuwen moed zullen inademen tot den strijd tegen de Russische despotie. Eindelijk blijft de Turksche Revolutie ook niet zonder invloed op de Oostenrijksch-Hongaarsche monarchie en verzwakt zij daar de positie van de dynastie en de hooge bureaucratie wanneer deze, die in Bosnië en Herzegowina tot nog toe onbeperkt regeerden, gedwongen worden aan deze gewesten zelfbestuur toe te staan.

Elke beweging, die zich richt tegen het Europeesche kapitalisme, tegen de burgerlijke regeringen, die niets anders zijn dan zijn uitvoerende comité's, verdient onze levendige belangstelling, want alles, wat den burgerlijken staat den grond onder de voeten kan weggraven, zal eenmaal de bondgenoot van het West-Europeesche proletariaat blijken wanneer eenige beweging van beteekenis in Europa losbreekt.

* * *

Marocco. In Marocco is, gelijk men weet, dezer dagen het proces voltrokken, dat sinds eenige maanden aan den gang was, waarbij door een onweerstaanbare volksbeweging, de verrader van zijn land, zetbaas der Fransche bankiers, Abd el Azis is weggevaagd. Zijn broeder, Moelai Hafid, is nu de werkelijke Beheerscher der geloovigen in heel het Sherifaansche Rijk, uitgeroepen in de twee hoofdsteden. Moelai Hafid's volledige overwinning is een geduchte klap voor de radico-socialistische regeerders van Frankrijk en heeft de campagne, die de Fransche Partij, vooral Jaurès, op zoo verdienstelijke wijze gevoerd heeft tegen de Marocaansche politiek dier politieke renegaten, schitterend gerechvaardigd door de feiten. De taak der Fransche sociaal-democratie is hiermee evenwel niet afgelopen. Jaurès heeft er onmiddellijk op gewezen, dat de Fransche financiers en koloniale politici, wier commiezen Clemenceau, Pichon en de verdere edele spitsbroeders zijn, met de nederlaag, die hun politiek in Abd-el-Azis heeft geleden, nog geenszins het spel verloren achten. Onmiddellijke erkenning van den nieuwen Khalief zou in overeenstemming zijn met de woorden, die Pichon en zijn meester Clemenceau steeds in den mond hebben gehad. Maar inderdaad trachten zij nu Moelai Hafid al de schulden, al de misslagen en verkwestingen op den hals te schuiven, die Abd-el-Azis bij de Marocaansche stammen gehaat hebben gemaakt, zijn erkenning af te doen hangen van het nakomen van alle „verplichtingen" tegenover de Fransche en internationale bankiers, en hem zoodoende eveneens onmogelijk te maken. De oorlog moet in Marocco permanent gemaakt worden, opdat de Fransche regering steeds gelegenheid en aanleiding vindt tot expedities, tot voortzetting van de langzame inpalming van het Rijk. Daartoe dient ook de samentrekking van een groote troepenmacht op de oostelijke grenzen, die de stammen daar moet tergen, ten einde slachtingen mogelijk te maken, en ook in het Oosten verder door te dringen. Jaurès heeft onmiddellijk dit plan doorzien en aangeklaagd. De politiek der Fransche regering dreigt bovendien opnieuw de Europeesche Marocco-kwestie acuut te maken. Duitschland heeft reeds een begin gemaakt met de erkenning van den nieuwen khalief en de Fransche kapitalistische organen staan daarover op hun achterste pooten. Niet te verwonderen, waar de daad der Duitse regering de politiek der Fransche financiers voor heel de wereld duidelijk maakt. Zeker is het echter, dat met dit alles de Marocaansche kwestie opnieuw in een gevaarlijker stadium is getreden.

v. R.

De strijd in de Duitse Partij.

Het revisionisme viert dit jaar zijn tienjarig jubileum. De beweging, die haar meest consequent verdediger heeft gevonden in E. Bernstein, begon met de wetenschappelijke grondslagen der sociaaldemocratie aan te tasten, om vervolgens een taktiek te verdedigen, die door tegemoetkoming aan de burgerlijke partijen en de regering meer directe voordeelen voor het proletariaat meende te behalen dan de onverzoonlijke klassenstrijd vermag. Die beweging heeft in die 10 jaren en op wetenschappelijk en op practisch terrein volledig fiasco geleden, op wetenschappelijk terrein, zooals Kautsky nog onlangs aantoonde naar aanleiding van het boek van Tugan-Baranofsky, op practisch terrein, omdat de burgerlijke democratie, met wie compromissen zouden gesloten worden, in die 10 jaar volkomen verdwenen is en omdat de deelneming aan de regering gebleken is de arbeidersklasse te verzwakken en te verdeelen. Toch, ondanks die nederlagen, en niettegenstaande de Duitse Partij de revisionistische en opportunistische neigingen telkens met de grootste beslistheid heeft afgewezen, leeft het voort en heeft het dit jaar een aanval gewaagd op de Partij en haar taktiek, brutaler en stouter dan ooit te voren, door de budgetgoedkeuring in de Zuidduitsche Parlementen en door alles wat zich daaraan heeft vastgeknoopt.

Hoe driest sommige revisionistische elementen ditmaal optreden blijkt wellicht nergens duidelijker uit dan uit de dreigementen, die de Zuidduitsche revisionistische organen nu slaken naar aanleiding van het feit, dat men in Noordduitschland met het oog op de buitengewone belangrijkheid van dezen Partijdag gebruik maakt van het recht om drie afgevaardigden per kiesdistrict naar den Partijdag te sturen. De vertegenwoordiging op den Partijdag is tot nog toe niet democratisch, d. w. z. proportioneel geregeld. Beieren, dat organisatorisch niet de helft beteekent van Berlijn — in Beieren zijn 41000 georganiseerde partijgenooten, Berlijn telt er 86000, Hamburg 35000 — zendt, omdat het

veel meer kiesdistricten telt, veel meer afgevaardigden dan b.v. Hamburg, dat slechts recht heeft op 9 afgevaardigden. En nu doet zich het ongehoorde geval voor, dat Zuidduitsche partijbladen hun lezers, omdat de Pruisische partijgenooten gebruik maken van een recht, dat hun nog lang niet geeft wat hun toekomst, ophitsen, om onder die omstandigheden den Partijdag te laten voor wat hij is, m. a. w. zij raden, omdat er een poging wordt gedaan om de democratie iets meer tot haar recht te laten komen, de Zuidduitsche organisaties aan zich feitelijk van de Partij los te scheuren.

Trouwens K. Eisner en de overige drijvende revisionistische elementen voeren de campagne tegen de Partij, haar taktiek en haar besluiten met alle, ook de gemeenste, middelen van leugen en bedrog.

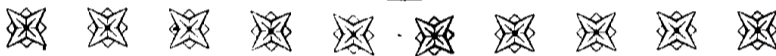
Waarlijk een goed zuiveringsproces, een nieuw Dresden, is meer dan noodig. Wij twijfelen niet of Nürnberg zal dit bieden.

v. R.

De arbeid is de schepper van alle waarde. Doch de kapitalistische maatschappij vermindert bij tijden de hoeveelheid van den in de maatschappij verrichten arbeid, doordien zij kapitaal braak legt, inplaats van het tot den aankoop van arbeidskracht aan te wenden. Zij verzamelt doodliggend kapitaal aan de eene, een leger van werklozen aan de andere zijde. Zij kan de werklozen bij tijden geen bezigheid geven, wijl zij haar kapitaal laat braak liggen, en zij kan haar kapitaal niet doen verwaarden, wijl zij menschen, tot arbeid in staat en bereid, leeg loopen laat, hen uit het productieproces en daardoor uit het circulatieproces uitschakelt en, door hen van de goederen dezer wereld uit te sluiten, zichzelf de mogelijkheid neemt, haar eigen rijkdom te verwaarden.

O. BAUER.

Berlijnsche brieven.

VIII. Vóór den partijdag.

Een maand geleden scheen het, als zou de partijdag in Neurenberg een kalme vergadering zijn, waar alleen de kwestie van de partijorganisatie wat dieper gaande debatten zou uitlokken. In de laatste weken is echter plotseling de strijd over de begrootingskwestie ontbrand en heeft de andere kwesties op den achtergrond gedrongen. De jeugdorganisatie zal ook daarom wel niet veel debat geven, omdat de stemming in de partij al zeer duidelijk voor den dag gekomen is. Wat wij in een vroegeren brief voorspelden, is gebeurd; de massa der klassebewuste arbeiders is tot het inzicht gekomen, dat het niet aangaat, de jeugdorganisatie te nekken, en heeft dit in meer of minder duidelijke moties uitgesproken. Ook de Berlijners, die in 't begin zeer op de vereeniging der jongelui tegen hadden, zijn omgedraaid en in de Berlijnsche partijvergaderingen, die voor de bespreking van den partijdag dienden, zijn overal besluiten tot handhaving van de zelfstandigheid der jeugd aangenomen. Het P. B. moest nu ook wat water in den wijn doen en probeert in een minder scherpe resolutie, van het oude idee nog wat te redden. Het is echter waarschijnlijk, dat besprekingen tusschen P. B., Generalcommission (der Vakbonden) en Jeugdorganisatie nog vóór den partijdag tot een regeling zullen voeren, die voor de partij aannemelijk is.

De kwestie van het stemmen voor of tegen een begrooting is al vaker een punt van strijd op partijdagen geweest. Voor een Hollander is dat eigenlijk moeilijk te begrijpen. Wij zijn gewend in het stemmen tegen de begrooting een natuurlijk uitvloeisel te zien van ons socialistisch standpunt; de regering der bourgeoisie heeft het geld dat ze noodig heeft om te regeeren, niet te verwachten van ons, die aan haar regeering liefst zoo gauw mogelijk een eind willen maken. In Duitschland werkt echter de tegenstelling tusschen het grootkapitalistische reactionaire Pruisen, waar de klove tusschen de klassen fel en diep is, en het meer kleinburgerlijke Zuiden, waar de omgangsvormen en ook de politieke vormen gemoedelijker zijn. Door de tegenstelling met Pruisen verbeelden zich de Zuidduitschers, dat zij al in een modelland van vrijheid wonen, terwijl toch, met Holland vergeleken, de vrijheid en de staatsburgerlijke gelijkheid er nog maar zeer dunnetjes zijn. In het door Pruisen beheerschte

Duitsche rijk worden de arbeiders op allerlei wijzen genegeerd en onderdrukt en wordt de sociaal-democratie als de vijand van 't land behandeld. Zoo komt 't idee, niet alleen bij Zuidduitschers, maar evenzeer bij velen in 't Noorden, dat wij eigenlijk om deze vervolgingen zoo vijandig tegen de staat zijn; en de gevolgtrekking: waar die vervolging een beetje minder erg is, hebben wij eigenlijk principieel niets tegen den staat, kunnen wij met de regeringen loven en bieden, en als ze niet al te onvriendelijk is, en ons ook wat geeft, stemmen we voor de begrooting. Het is natuurlijk een staaltje van echt parlementaire geborneerdheid (bekrompenheid), zich te verbeelden, dat men daarmee iets wezenlijks wint; maar 't gaat er hier om, te begrijpen, hoe de Zuid-duitsche parlementariërs tot hun opvatting komen.

Vroeger hebben onze partijgenooten, toen zij zachtjes aan in Beieren, Baden en Wurtemberg in de landdagen kwamen, herhaaldelijk vóór de begrooting gestemd, en telkens gaf dat strijd in de partij. Tot eindelijk in 1901, op de partijdag in Lubeck, een groot debat daarover gevoerd werd en een besluit genomen, dat alleen in buitengewone uitzonderingsgevallen stemmen voor de begrooting geoorloofd was. Dat hielp, en de Zuidduitschers stemden sindsdien regelmatig tegen hun landsbegrooting. Tevereden waren ze wel niet, maar niemand durfde 't besluit breken. Want in de partij bestaat bij de massa der arbeiders wel niet een klaar besef, dat tegenstemmen tegen de begrooting een eisch van het socialistische beginsel is; maar bij allen bestaat wel een klaar en diep ingeworteld besef, dat discipline noodzakelijk en een eerste eisch van ons beginsel is. De Zuidduitsche staatslui begrepen, dat zij bij verkrachting van 't Lubecker besluit een te groote stroom tegen zich zouden opwekken. Daarom stemden ze tegen de begrooting en in de praktijk bleek niets van de nadeelen, waar zij zelf 't steeds zoo druk over hebben.

Verleden jaar begonnen de Wurtembergers weer met het voorstemmen.*) Er werd toen opzettelijk weinig notitie van genomen, omdat het internationaal congres in Stuttgart zou samenkomen, en men de Wurtembergersche regering daarom niet wilde kwetsen. Dat gaf aan de andere Zuidduitschers moed. De landdagsafgevaardigden uit de drie landen kwamen bij mekaar, zonder dat van de pers of van de organisaties vertegenwoordigers aanwezig waren, en spraken af, als regel vóór de begrooting te stemmen. Ze voelden zich nu wat sterker doordat ze steun aan mekaar hadden; ook hoopten ze de Zuidduitsche partijgenooten achter zich te hebben, en dan konden ze de Berlijners rustig laten razen. En zoo kwam het, dat, juist kort nadat 't plan uitgelekt was, eerst in Baden en toen in Beieren onze fractie voor de begrooting stemde.

Natuurlijk probeeren ze er zich nu zoo uit te praten, dat hier zulke uitzonderingsgevallen aanwezig zijn, als in de Lubecker motie bedoeld worden. Ze weten zelf heel goed, dat dat larie is. Dan weer wordt gezegd, dat alleen de afgevaardigden te beoordeelen hebben, wanneer ze voor of tegen moeten stemmen. De een verdedigt de handelwijze daarmee, dat we in Baden de liberalen moeten steunen, opdat 't booze centrum niet in de regering komt; de ander daarmee dat in Beieren de centrum-regering zoo goed voor de arbeiders zorgt. De hoop, dat de geheele Zuidduitsche partij eenstemmig tegen de „baasspelerij" der Noordduitschers zou optreden, heeft zich niet bewaarheid; ook in 't eigen Zuiden vinden de landdagsafgevaardigden tegenstand, zooals ze omgekeerd bij Noordduitsche revisionisten steun vinden. Toch is niet te betwijfelen, dat hun houding bij de overgrote meerderheid scherpe afkeuring zal vinden, en 't is alleen maar de vraag, in welken vorm die gekleed zal worden. De burgerlijke pers juicht de „verstandige" Zuidduitschers toe en hoopt in stilte op tenminste een breuk in de partij. Tot zoiets zullen de Zuidduitsche arbeiders het, zelfs bij de scherpste afkeuring van het gedrag van hun staatsmannetjes, natuurlijk niet laten komen. Zooveel weten en voelen ze, dat de zware strijd tegen de regeerende klasse in Duitschland, die een sterke eenheid noodig maakt zoo belangrijk is, dat daarbij alles wat in die Zuidduitsche parlementjes gebeurt, onbeduidend is. In Berlijn zit de kop van 't kapitalistische monster; alle geprik of geaai aan de staartkant van het beest beduidt niets voor onze zaak.

*) Dit jaar nam de afdeling van de Partij te Stuttgart, de hoofdstad van Wurtemberg, met groote meerderheid een resolutie aan, die het voorstemmen voor de begrooting verwierp.

X. Over 't schandaal te Schaerbeek. — Wie voor de kartel-taktiek zijn!

Sedert enkele weken worden de gemoederen der bevolking — voornamelijk van Brussel en voorsteden — in spanning gehouden door een gebleken ergerlijke korrupcie in gemeentezaken te Schaerbeek.

Op Vrijdag 14 Aug. werd M. van den Putte, schepene (wethouder) van openbare werken en dienstdoende burgemeester, met twee ingenieurs der gemeente Schaerbeek aangehouden, beschuldigd groote geldsommen te hebben ontvangen van een aannemer van bestratingswerken der gemeente. Uit de bekentenis van den plichtige bleek, dat men een overeenkomst had gesloten, waardoor die ambtenaars zich verbonden aan den aannemer M. Lejeune de gemeentewerken van Schaerbeek te bezorgen, op voorwaarde van hun een deel der winsten af te staan. Zoo werd er naar 't schijnt b.v. voor 10,000 M³ aanvullingsgrond betaald, terwijl er slechts 'n 40,000 M³ geleverd waren! Volgens de boeken van den aannemer zou hij reeds verscheidene honderdduizenden franks winsten uitgedeeld hebben.

De klerikale pers, met 't regeeringsorgaan de „XX Siècle” aan 't hoofd, tracht van deze zaak een politiek fortuintje te maken. Met ongewone heftigheid valt ze, in groote éditions spéciales, de linksche meerderheid van den Raad en 't Schepen-College aan. Vooral onze partijgenoot Bertrand, Schepene van financiën — hoe-wel feitelijk buiten deze zaak staande — moet het ontgelden. Hij is de verantwoordelijke persoon der gemeente, zegt men.*) Zelfs de socialistische partij wordt voor deze zaak verantwoordelijk gesteld; want zoo redeneert men: de samenstelling van 't College is de vrucht van 't liberaal-socialistisch-kartel. Hoe valsch deze voorstelling ook is — want men kan immers van een Schepene van financiën niet vergen dat hij alle werken controleert — ze laat toch niet na op de onbewuste massa indruk te maken; wat dan ook blijkt uit de bijval, die deze burgerlijke kampioenen voor eerlijkheid? zich in de voor deze zaak belegde meetings weten te verwerven.

Deze zaak staat niet alleen, óók te Laeken en te Jette-Saint-Pierre komt nu ergerlijke korrupcie aan 't licht. Andere gemeenten zullen volgens de loopende geruchten volgen.

Het feit, dat 't bederf in de regeeringslichamen der bourgeoisie meer en meer algemeen wordt, is een duidelijke symptôme van den moreelen ondergang der bourgeoisie. Een klasse die geen idealen meer heeft, kan ook van hare leden geen belangeloos optreden meer verwachten. Met idealen verdwijnt ook de opofferingsgezindheid. Dit is zeker een reden, waarom de arbeidersklasse zich wel moet wachten, om met de représentanten dier ondergaande klasse verbintenissen te sluiten of hare vertegenwoordigers toe te staan met hen 't bestuur van land of gemeente op zich te nemen. Niet alleen dat ze, als ze in minderheid zijn, toch niets van betekenis voor de arbeidersklasse kunnen doen en daardoor veel teleurstelling wekken bij groote scharen van arbeiders, maar men wordt daarbij dan nog — als in Schaerbeek — door een gedeelte der bourgeoisie verantwoordelijk gesteld voor 't bederf hunner eigen klasse.

In polemieek met „La Flandre Liberale” schrijft Hardeyins in „Vooruit” van 17 Aug. l.l. o.a.:

„De burgerlijke pers over het algemeen blijft maar al te onverschillig aan de sociale vraagstukken, wat voor gevolg heeft dat de burgerklasse onwetend en vijandig blijft.”

Dus als de bourgeoisie maar beter op de hoogte gesteld wordt over de sociale vraagstukken, zal haar vijandschap daartegen wel verdwijnen. Na verder het nut van de deelneming der arbeiders aan 't bestuur der fabriek uiteengezet te hebben, schrijft hij:

„In die landen waar met het medebesturen der werkers ten minste een begin is gemaakt gelijk in Engeland, hebben de patroons zich te beloven (kunnen de patroons zich gelukkig prijzen) over het stelsel. Ziedaar wat „La Flandre Liberale” aan hare lezers zou moeten zeggen, pleiten en herhalen. Het liberalisme wil den klassenstrijd niet, zoo min als wij. Wie het doel wil, moet ook de middelen willen. Wij weten wel dat het medebestuur der werkers den klassenstrijd niet zal afschaffen. Maar wij zijn overtuigd, dat hij kan getemperd en verzacht worden en wij verkiezen zulks. Het socialisme zal triomfeeren, maar als dit in vrede kan gaan met eene ontwikkelde, bewuste, werkende klasse, en eene bourgeoisie genezen van hare vooroordeelen en haren schrik, dan kiezen wij zonder aarzelen de breede, koninklijke baan van de kalmte en den vrede.”

Het gebrek aan theoretisch inzicht, dat hieruit spreekt, verklaart ons ook zijn houding tegenover de burgerlijke partijen. Hoewel „Le Peuple” e.a. reeds tot beter inzicht zijn gekomen, blijft Hardeyins in „Vooruit” nog steeds de kartel-taktiek aanhangen.

*) In een geïllustreerd blad werd Bertrand afgebeeld, zittend op de coffre-fort (schatkist) der gemeente, die men, terwijl hij een kritiek op de financieele operaties van Leopold schrijft, leegplundert.

Een nieuwe taktiek?

In een onzer vorige nummers stelde een niet geheel onbekende in onze vakbeweging tweeërlei taktiek tegenover elkaar en zag de belichaming daarvan enerzijds in 't N. V. V., anderzijds in den Metaalbewerdersbond, waarover we ook enkele woorden wenschen te zeggen. De metaalbewerdersbond, rusteloos aan 't werk en aan 't werk staken, dan hier, dan daar, soms met een vooruit te berekenen vrij groote kans van overwinnen, soms met een tikje waaghalzerij, waartoe ook de Nederlandsche arbeider zich wel voelt aangetrokken en daarnaast 't meer angstvallig optreden van de overige vakbeweging.

De voorstelling, als zoude de taktiek van den Metaalbewerdersbond een geheel nieuwe taktiek zijn, is echter een geheel onjuiste. Veeleer zou men 't kunnen noemen een oude taktiek. Want eigenlijk heeft deze bond nooit een andere toegepast en was dit voor nog slechts luttele jaren de algemeene taktiek, zooals die gevoerd werd door de vertegenwoordigers der toenmalige moderne vakbeweging.

Over 't algemeen zit er in de gansche vakbeweging de laatste paar jaar zeer weinig leven. 't Is wat men zou kunnen noemen: een duffe boel, waarop de crisis natuurlijk nu in sterke mate bovendien zijn invloed doet gelden. En de taktiek, die het strijd karakter van den vakbond hoog en de strijd lust der leden wakker houdt is er ongetwijfeld eene, die moet worden blijven gehandhaafd. Betere organisatievorm, grooter kassen, gesalarieerde bestuurders zijn zeer zeker noodig en de metaalbewerdersbond heeft ook in dit opzicht niet meer of minder gedaan dan de andere vakbonden. Doch daarnaast is in een jonge vakbond noodig leven, agitatie, actie. De fut moet er worden ingehouden. En 't is onmiskenbaar, dat met 't meer nadruk leggen op 't zuiver organisatorische en administratieve de vakbeweging een deel van dit karakter heeft ingeboet.

't Zou begrijpelijk zijn, indien die vakbeweging van een kleine zwakke gegroeid was tot een groote, sterke, die van haar macht bewust voorzichtig was geworden, te voorzichtig misschien, wetende wat op het spel stond. Doch over 't algemeen is onze vakbeweging, wat haar ledental betreft, nog uiterst zwak, ganschelijk niet-ogewassen tegen een ernstigen strijd met het patronaat en is organisatie en nogmaals organisatie haar eerste taak. En haar beste leden, haar onvermoeide strijdkrachten en propagandisten verovert zij zich niet door nieuwe fondsen e. d., maar door haar uitgesproken strijd karakter. Vandaar dat 't voor een nog weinig leden tellende vakbond uiterst noodzakelijk is, de taktiek van den metaalbewerdersbond te blijven voeren.

't Verwerpen der directe actie — hoe goed ook — is alleen niet voldoende, want de tegenstelling is dikwijls: geen actie, en dan kan de remedie erger zijn dan de kwaal.

't Anarchisme toch is nog op geen stukken na gebroken. Zeker niet in de groote steden en evenmin daarbuiten. De stemming van de gemeentearbeiders in Amsterdam heeft dit duidelijk doen zien. De sociaal-democraten zijn met vrij groote meerderheid gevallen. En 't is bijna ontwijfelbaar, dat, als in Amsterdam, onverschillig zouden we haast zeggen in welk vak — de A. N. D. B. uitgezonderd — onder de betrokkenen in 't bedrijf dergelijke stemmingen zouden worden gehouden, zij 't bij de metaalbewerders, zij 't in de bouwvakken e. a., die stemming een ongeveer gelijk beeld zou geven. De massa voelt zich meer aangetrokken tot het onbewuste verzet, dat in 't anarchisme schuilt, dan tot de zoo weinig revolutionair optredende sociaal-democratie en de voor haar in denzelfden geest optredende moderne vakbeweging.

En de werkwijze van den Metaalbewerdersbond zou zeer zeker betere en meerdere vruchten afwerpen, wanneer deze tevens haar steun vond in een partij, die 't revolutionair besef aanwakkerde in veel sterkere mate, dan dit thans het geval is. C.

Boekaankondiging.

De Nieuwe Tijd.

Het in Aug. verschenen nummer van *De Nieuwe Tijd* is niet alleen dubbel van omvang, maar ook een dubbel-belangwekkend nummer. Het wordt geopend door een artikel van Bongers, getiteld *Eene Apologie van den Oorlog*, geschreven naar aanleiding van het laatste boek over den Oorlog, van Mr. than Prof. Steinmetz. Professors wonderlijke „strijdschrift tegen den vrede” wordt door Bongers onderhanden genomen op een manier, dat wij ons verheugen mogen, dat B. wederom de gelegenheid tot wetenschappelijk werk voor de Sociaal-demokratie heeft aangegrepen. — Van direkt praktischen aard zijn de artikelen van M. Wibaut over *Het Internationaal Congres voor Vrouwenkiesrecht te Amsterdam*, van Spiekman: *Uit de Verslagen der Arbeids-Inspectie over 1905—1906*, van Van der Goes: *Iets over Verbruiks-Belastingen*, van Loopuit: over *Het Fransche „Syndikalisme”*, en van Camminga, over *Huis-Industrie in de Confektie-Bedrijven*, altemaal onderwerpen die den vak-arbeider zoowel als den Sociaaldemokraat dagelijks in zijn strijd moeten bezig houden, en waaromtrent hij hier breder kan worden ingelicht dan in zijn dag- of weekblad, hetzij vakblad of politieke krant. — Van Ravesteijn bespreekt *Het Nationaliteiten-Vraagstuk*, naar aanleiding van het boek van den Oostenrijker Bauer

en van Kautsky's kritiek daarop. Ten slotte geeft *Van der Goes* in *Monsieur Milledé (Paris)* een ouwerwetsche, dat wil zeggen een leuke en een rake bespreking van de laatste uitgedachte knutselarij van utopisten, om het Kapitalisme voor de arbeiders voordeel te maken. Wij herhalen als steeds, ons Sociaaldemokratisch Maandschrift „De Nieuwe Tijd” verdient door de arbeiders gelezen te worden. Wp.

Ingezonden.

Verkiezings-gefluit.

Geachte Redactie!

Wp. (Wijnkoop) heeft 't noodig geoordeeld in de Tribune van verleden week, hoewel in een kort bestek, een groote hoop onzin uit te kramen, hetwelk ik mij echter niet ter bestrijding waardig acht, te meer niet, waar het komt van iemand, die anderen en mij wel de les wil lezen, maar zelve, hoe hij ook meent mooie theoretische beschouwingen te geven, van de practische vakverenigingsstrijd, en voornamelijk van de onze, geen syllabe weet, en toch nog de moed heeft, zich met zaken te bemoeien, die 'm geen steek aangaan en een terrein betreft, liggende buiten zijn bevoegdheid. Niet eens, voor-i gaat schrijven, gaat-i eens na of de zaak wel zoo is als hij deze zich voorstelt en gaat te biecht bij... de Nieuwe Rotterdammer om daaruit zijn kletsboek te putten.

Stel je gerust, albediller, dat ik mij niet zal laten lijmen of zal laten beïnvloeden door Talma's verkiezings-gefluit. Iemand, die reeds jaren de harde vakverenigingsstrijd heeft meegemaakt, kijkt niet om bij het zoet-gefluit van den vogelaar; en waar gij zoo van uit de hoogte neerschrijft (ik cursiveer. T. B.) „dat de arbeiders toch niet mogen loelaten, dat hun voormannen zich telkens weer door zulke trucjes laten beetnemen” (goddank, ik ben dus de eenige niet) ik zou je raden je handen in eigen boezem te steken en ge uwe alwetendheid voortaan niet meer zoo ophitsend uitspreekt tegenover mannen, die naar eer en geweten kunnen verklaren, dat zij hun organisatie, zonder zich immer te hebben gestoord aan het gefluit van bovenaf, maar beste kracht en vermogen hebben gediend, elkaars fouten onder de oogen brengende en deze als beschouwende te goeder trouw bedreven, vergeven.

Of ik naar aanleiding van Wp.'s schrijven door mijn organisatie tot de orde zal worden geroepen, weet ik niet, maar dan nog geef ik Wijnkoop te verstaan, dat ik tegenover mijn organisatie alle, tegenover hem niet eenige verantwoordelijkheid ben. Amst. 2-9-08.

J. P. A. TE BOEKHORST.

Naschrift van de Redactie: *Waarom maakt te Boekhorst reclame voor het verkiezings-gefluit van Talma met een nog niet eens ingediend wetsontwerp, dat voor zoover bekend zelfs slecht wordt? zoo vroegen wij.*

Ziehier, hoe de leider van de Bakkers-gezellen in Nederland antwoordt, als hem iets gevraagd wordt, waarop hij om de een of andere ons onbekende reden geen antwoord wenschte te geven, hoewel het voor de arbeiders wel van eenig belang is, zijn antwoord eens te vernemen. Elke kommentaar op T. B.'s schrijven zou overigens de charme ervan maar verbreken.

Korrespondentie. — Door een onaangename vertraging werd het vervolg van de Bespreking van *Schellema's* boek te laat ontvangen, om nog in dit nummer te worden geplaatst. Een artikel over het belangrijke jaarverslag van de Deutsche Partij en nog eenige stukken moesten wegens plaatsgebrek tot het volgend nummer blijven liggen.

LOSSE NUMMERS zijn verkrijgbaar en ABONNEMENTEN worden aangenomen te:

- Amsterdam, bij: L. de Levita, Kastanjeweg 5.
H. Plukker, N. Kerkstraat 120.
J. A. Fortuyn, Kerkstraat 34.
E. Kuypers, J. Marisstraat 1.
L. Dikker, Oude Schans 1.
L. v. d. Horst Jr., Da Costakade 101.
J. Bing, Govert Flinkstraat 368.
J. Greeuw, Forestusstraat 12.
G. Hinnen, 2e Vijverstraat.
J. Wacht, Oosteinde 234.
H. Boxem, Riouwstraat 22.
M. J. Menko, Nieuwstraat 11.
L. de Visser, P. Krugerlaan 281.
W. A. Hoenders, v. Swietenstr. 133.
M. J. Kistemaker, Haaksbergerweg F 2.
J. Metscher, Bakkersteeg.
J. D. Krijgsmar.
Stroombeek.
H. A. Wakker, Ged. Botersloot 52.
Café Coöperatie Voorwaarts, Slaak 148.
Brooddepot Tollenstraat 51.
„ Luthofstraat 157.
„ Crooswijksche weg 110.
Nagel, Driewindendwarsstraat 8.
I. Vissel, Delftsche vaart 17.
G. A. Vader.
J. Groen, Zonnewijzerspad 29.
H. Sneevliet, Sassenstraat 62a.
H. J. van Braambeeck, Buitensingel 88.
- Weesp,
Zaandam,
Zwolle,
Zutphen,

Advertentiën.

Partijgenooten en Geestverwanten,
JE adres voor VAANDELS en BANIEREN is:
G. J. DE BRUIN & Co.,
Jan de Baenstraat 57, Den Haag.